

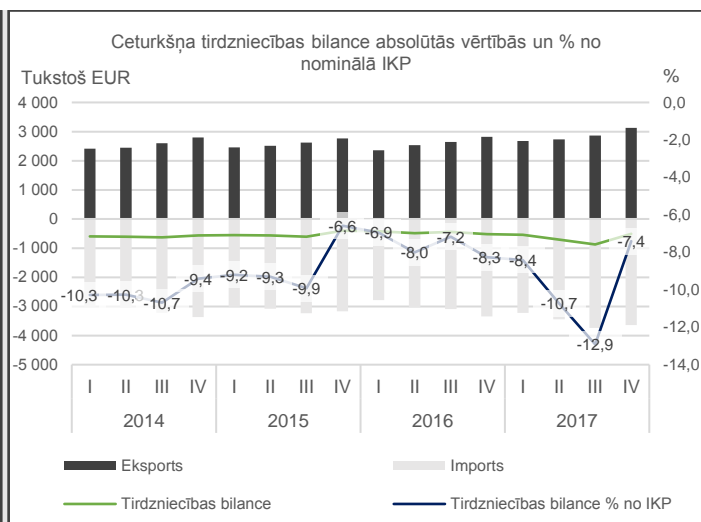
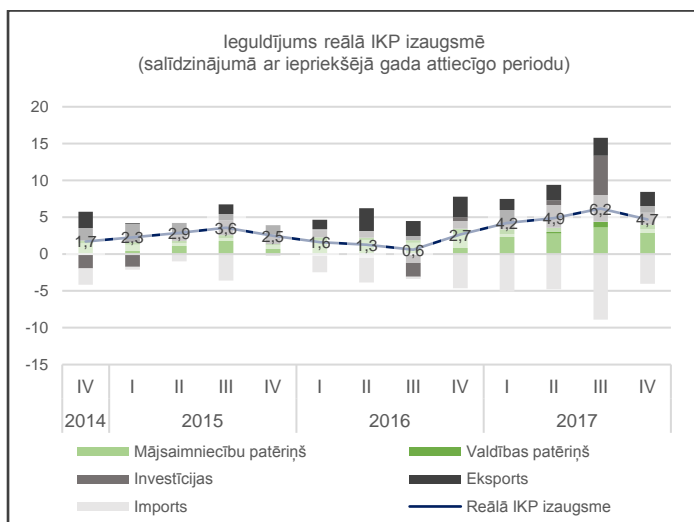

Fiskālās disciplīnas
padome

2017. gada I. – IV. ceturkšņu makroekonomisko rādītāju monitorings

2017. gada četros ceturkšņos gan reālā, gan nominālā iekšzemes kopprodukta (IKP) izaugsme ir bijusi straujāka kā prognozēts, arī patēriņa cenu līmeņa pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu pārsniedz prognozēto atzīmi. IKP pieauguma tempu 2017. gadā galvenokārt veicinājis investīciju kāpums un mājāsaimniecību patēriņš.

Makroekonomiskie rādītāji	2016. gada faktiskie dati				2016	2017. gada faktiskie dati				2017	Prognoze				2017. gada izpilde pret prognozi
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		2017	2018	2019	2020	
Reālā IKP izaugsme	1,6%	1,3%	0,6%	2,7%	2,2%	4,2%	4,9%	6,2%	4,7%	4,5%	3,7%	3,4%	3,2%	3,2%	pārsniegums
Nominālā IKP izaugsme	1,7%	1,3%	1,8%	4,4%	2,5%	6,0%	7,7%	8,7%	7,8%	7,7%	6,6%	6,3%	5,7%	5,6%	pārsniegums
Inflācija (patēriņa cenas)	-0,4%	-0,7%	0,2%	1,5%	0,1%	3,2%	3,1%	2,9%	2,6%	2,9%	2,8%	2,8%	2,4%	2,1%	pārsniegums
IKP deflators	-0,4%	-0,5%	0,6%	1,3%	0,3%	2,5%	3,4%	3,2%	3,0%	3,0%	2,8%	2,8%	2,4%	2,3%	pārsniegums

2017.gada ekonomiskās attīstības priekšrocības

Pateicoties optimistiskajam noskaņojumam un uzlabojumiem ekonomikā 2017.gada laikā, arī turpmāko gadu ekonomiskās augsmes prognozes ir paaugstinātas ne tikai Latvijā, bet arī Baltijā un Eiropas Savienības valstīs. Patērētāju un uzņēmēju ekonomiskā sentimenta indekss ir stabili augsts.

2017.gadā apgrozījuma apjomi auguši rūpniecībā, sasniedzot vēsturiski augstas noslodzes, celtniecībā un citos sektoros. Eksporta pieaugumu Latvijā veicinājuši augošu ārējo tirgu un pieprasījuma faktori, arī eksports audzis gandrīz visās nozarēs. Pozitīvs devums eksportā bijis turboreaktīvo un turbo propelleru dzinēju re-eksportam uz ASV un augu valsts produktu eksportam, kā arī pieaugums novērots pārtikas produktu, koksnes izstrādājumu, parasto metālu un to izstrādājumu, elektroiekārtu, satiksmes līdzekļu, minerāl produktu un mēbeļu eksportā¹.

Arvien aktīvāk noris Eiropas Savienības struktūrfondu apgūšana – tieši investīciju pieaugums bijis svarīgākais ekonomikas augsmes virzītājs salīdzinājumā ar citām iekšzemes kopproduktu veidojošām kategorijām.

Pieaugošas ekonomiskās aktivitātes rezultātā būtiski krities bezdarbs, sasniedzot vēsturiski zemāko līmeni kopš 2008.gada (oficiāli reģistrētais bezdarbs valstī - zem 7%).

2017.gada ekonomiskās attīstības ierobežojumi

Neskatoties uz investīciju un eksporta pieaugumu, kā arī mājāsaimniecību un vispārējās valdības patēriņa pieaugumu, kopējo IKP izaugsmi 2017.gadā ierobežoja importa vērtības kāpums. Taču jāņem vērā, ka būtisku importa daļu veidoja lidsabiedrības *airBaltic* jauno lidmašīnu iegāde, kas tiks turpināta arī 2018.gadā.

Joprojām zema aktivitāte ir kredītu un aizņēmumu jomā – kamēr iekšzemes uzņēmumu kredītportfeļa atlikums ir nedaudz pieaudzis, iekšzemes mājāsaimniecību un ārvalstu klientu kredītportfeļi sarūk².

Otro gadu pēc kārtas pieaug uzņēmumu īpatsvars, kas apgalvo, ka darbaspēka trūkums ierobežo uzņēmējdarbības attīstību. Darba tirgus saspīlējumi ir stimulējuši darba samaksas pieaugumu, kas rada inflācijas riskus arī 2018.gadā – pēc *Eurostat* datiem jau pašlaik redzams, ka inflācijas līmenis 2017.gadā bijis caurmērā augstāks tajās Eiro zonas valstīs, kur faktiskais bezdarba līmenis bijis zem dabiskā³. Arvien saglabājušās arī bezdarba struktūras reģionālās atšķirības, t.i. bezdarba līmenis Latgalē joprojām ir vairāk kā divas reizes augstāks kā vidējais bezdarba līmenis valstī.

¹ Daina Pelēce (2018) *Eksports ir apņēmības pilns turpināt 2017.gadā labi iesāktu*, Latvijas Banka, pieejams: <https://www.makroekonomika.lv/eksports-ir-apnemibas-pilns-turpinat-2017-gada-labi-iesakto> [skatīts 13.03.2018.].

² *Pārskats par finanšu un kapitāla tirgu 2017.gada 2.ceturksnī*, Finanšu un kapitāla tirgus komisija, pieejams: http://www.fktk.lv/attachments/article/6556/Q2_2017_L_parskats.pdf [skatīts 13.03.2018.], 1.lpp

³ Erlands Krongorns (2018) *Tik dažāda bezdarbs*, Latvijas Banka, pieejams: <https://www.makroekonomika.lv/tik-dazadais-bezdarbs> [skatīts 13.03.2018.], 2.attēls un 3.attēls